

Waar ik liever niet kom

WAAR
IK
LIEVER
NIET
KOM

Liselotte Idema

Uitgeverij
**VRJ
DAG**

Voor flip

© 2021 – Liselotte Idema & Uitgeverij Vrijdag
Jodenstraat 16, 2000 Antwerpen
uitgeverijvrijdag.be
lettersvanlies.com

Omslagillustratie: Flore Deman
Omslagontwerp: Wies Huis in 't Veld
Foto auteur: Sander Idema
Vormgeving binnenwerk: theSWitch, Antwerpen

NUR 301
ISBN 978 94 6001 770 4
e-boek
ISBN 978 94 6001 965 4

Niets van deze uitgave mag door middel van elektronische of andere middelen, met inbegrip van automatische informatiesystemen, worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het water, dat is de enige brug
over de scheiding naar het begin terug

‘Reisvaardig’ - Guillaume van der Graft

I

1

Ik open mijn ogen en grijp in een eerste impuls naar het dunne dekbed waaronder ik een paar seconden geleden nog lag te slapen. Ik zie praktisch niets en staar in een kamer zo donker als een bewolkte nacht, zonder een zichtbare maan en sterren aan de hemel. Op de automatische piloot betast ik de bovenkant van het zachte matras, vluchtig zoeken mijn handen mijn iPhone. Hooguit tien seconden duurt de ietwat paniekerige verkenning die abrupt eindigt als mijn warme handpalm het koude metaal voelt. Zo snel als het plotseling ontstaande opgejaagde gevoel opkwam, zo snel voel ik het weer vertrekken uit mijn lijf. Ik sluit mijn ogen een moment en adem opgelucht diep in via mijn neus, houd de zuurstof een paar tellen binnen om het later gecontroleerd via mijn mond weer naar buiten te blazen. Ik open mijn ogen weer en druk op het knopje aan de bovenkant van mijn telefoon. Net voordat het scherm oplicht en me laat weten dat het vijf uur 's ochtends is, besef ik waar ik ben. En dat het jetlagtechnisch niet zo gek is dat mijn ontregelde lichaam denkt dat het tijd is om op te staan. Heel even laait de onrust weer op, als een nagloeiende bermbrand die wordt aangewakkerd door een onverwachte windvlaag. Vliegensvlug graai ik onder mijn hoofdkussens, waar mijn handen al snel de kleine sleutel voelen die me definitief geruststelt.

Ik spits mijn oren in een poging de eventuele aanwezigheid van kamergenoten in de bedden naast of onder me te ontdekken, maar hoor niets anders dan mijn eigen ademhaling en het zachte tikken van de klok aan de wand. Zouden er

gisteravond nieuwe reizigers hebben ingecheckt die in een van de drie andere bedden in deze kamer slapen?

Ik vraag mijn telefoon om nog eens op te lichten. Met het zachte licht dat het scherm produceert, scan ik vlug de kamer. Ik schijn op de deur en knijp mijn ogen tot spleetjes. Het licht van mijn scherm is te zwak om de donkergroene metalen kluisen aan de andere kant van de kamer duidelijk in beeld te brengen. Omdat ik bang ben eventuele kamergenoten wakker te maken, switch ik niet naar de zaklampfunctie van het kleine apparaat in mijn hand. Ik moet moeite doen om te focussen, maar zie de contouren van de kluisen, die qua grootte een combinatie lijken tussen mijn kluisje op de middelbare school en die in Amerikaanse highschools die ik uit tv-series ken, steeds iets beter. Ze zijn groter dan de mijne tijdens mijn tienerjaren, kleiner dan die lange kasten van scholieren uit de Verenigde Staten. De deur van de kluis rechtsboven zit overduidelijk dicht. Het slotje dat ik meebracht, hangt door de ijzeren ringen en schittert verlegen in de zwakke spotlight die op hem gericht is, alsof het me laat weten dat ik me geen zorgen hoeft te maken over wat ik erin heb opgeborgen. Dat mijn paspoort, portemonnee en het stapeltje enveloppen, die mijn bureaula in Utrecht verruilden voor het binnenvak van mijn canvas rugzak, nu veilig opgeborgen liggen achter de metalen deur en ze in goede handen zijn.

Als ik me omdraai, concludeer ik dat er weinig mis is met dit bed en dat ik de afgelopen uren goed heb geslapen. Op geen enkele manier is het stapelbed waarin ik lig te vergelijken met de houten krakende exemplaren waarin ik als kind sliep tijdens schoolkampen. De slaapflat beweegt niet, maakt geen geluid en het matras is breder dan dat van een standaard eenpersoonsbed.

Ik rol terug naar het midden van het matras, dat zich subtiel om mijn lichaam vormt. De verwachte kuil, veroorzaakt door een combinatie van slechte kwaliteit en duizenden anderen die het voor mij besliepen, ontbreekt. Ik trek het naar bloemetjes ruikende laken tot over mijn neus en maak me zo klein als ik kan door mijn knieën op te trekken. Ik kan niet anders dan toegeven dat de eerste nacht die ik doorbreng in een hostel in het door mij zo verafschuwde Azië honderd procent meevalt. Het argument dat ik de afgelopen jaren tig keer aanhaalde als Fabian weer eens een poging deed me te overhalen om een paar weken te gaan backpacken, was steevast dat ik geen hostelmeisje ben. Dat ik met geen stok in zo'n smerige slaapzaal ben te krijgen, het vertik om de nacht door te brengen op derdehandsmatrassen met bedwantsen, en dat geen haar op mijn hoofd er ook maar aan denkt om te douchen in een gedeelde badkamer. En dan boekten we uiteindelijk maar die vakantie naar Italië, Portugal of Florida.

Dit Thaise hostel haalt mijn vooroordelen over het gebrek aan hygiëne onmiddellijk onderuit en zet een dikke zwarte streep door het eerder door mij geschetste scenario. En dat is, nu ik hier tegen alle verwachtingen in dan toch ben, een hele opluchting. Al wist ik diep in mijn hart ook wel dat ik overdreef en het heus niet zo erg was als ik beweerde. Natuurlijk zijn er alternatieven voor die vieze horrorhostels, waarom loopt mijn halve vriendenkring anders weg met dit werelddeel? Hoe kan het anders dat steeds meer mensen die ik ken een ticket boeken naar dit continent? Dat velen van hen zelfs teruggaan, omdat het ze zo goed beviel? En toch ben ik jarenlang koppig doorgegaan met argumenten te verzamelen om gewoon niet naar Azië te hoeven. Ik zette alle zeilen bij om in ieder geval Fabian

te behoeden voor de charmes van Thailand, India, Laos, de Filipijnen of Indonesië. Alles had ik ervoor over om zijn potentiële liefde voor Azië in de kiem te smoren. Het is er te warm, onhygiënisch en armoedig, vertelde ik hem. En dan die taalbarrière en tropische ziektes, het regenseizoen dat steeds vroeger begint door de klimaatverandering. Het eeuwige afdingen op alles wat je koopt en steeds weer afgezet te worden. Of het gevaar voor aardbevingen en tsunami's. De hele trukendoos, met al dan niet overtuigende, vaak vrij dramatisch gebrachte redenen om níet te gaan, ging open, omdat iedere cel in mijn lichaam zich verzette tegen het idee om juist daarnaartoe te gaan, naar hier, waar ik op dit moment ben. Zonder de daadwerkelijke reden van mijn aversie te benoemen en de daarbij horende pijn te voelen. Heel zorgvuldig liet ik dat hoofdstuk achterwege, verzweg ik de zwarte bladzijden en duwde ik de gevoelens die alleen al de gedachte eraan opriepen weg naar de bodem van mijn binnenste, waar ze al jaren roerloos liggen. Of eigenlijk lagen, want sinds kort lijkt de oorsprong van mijn weerzin een stem te hebben. Binnen de veilige muren van mijn schedel praat hij tegen me. Heel zacht eerst, op een fluisterton, en later steeds harder, luid zelfs op een gegeven moment. Toen begon hij te blèren, te brullen en te schetteren. Te joelen en te tieren. Ik deed mijn best om die aandachttrekkerij te negeren en dat lukte vrij aardig. Tot het brullen al het andere overstemde, kraakhelder op de voorgrond klonk en ik niet meer kon doen alsof ik het niet hoorde.

Ik draai van mijn ene naar mijn andere zij en herhaal dat zeker nog een keer of drie, tot ik me realiseer dat het waarschijnlijk wel wat langer dan een paar minuten gaat duren voordat ik de slaap weer zal vatten. Gefrustreerd pak ik mijn telefoon er

nogmaals bij en lees en beantwoord wat appjes. De berichten van Fabian, die al zeker 48 uur om mijn aandacht vragen, neger ik bewust. In een groene cirkel achter zijn naam zie ik dat er drie ongelezen berichten op mij wachten, waarvan alleen het laatst gestuurde vraagteken leesbaar is. Ik sluit WhatsApp en open Instagram, waar ik langs het ene na het andere zorgvuldig vastgelegde blije moment uit het leven van bekenden en onbekenden scrol. De hoeveelheid hartjes die al die vrolijke kiekjes opleveren, verschilt nogal per foto en per persoon. Onbewust beland ik op mijn eigen profielpagina, waar ik een kijkje krijg in een leven dat niet meer voelt als het mijne. Ruim 500 volgers kregen de 137 foto's te zien die ik de afgelopen jaren plaatste en voorzag van kort commentaar, wat emoji en hashtags. Ik erger me aan de eeuwige lach op mijn gezicht, aan de versie van mezelf die ik hier presenteer aan de buitenwereld. Aan de honger naar likes, die de waarde van de gestileerde momenten op mijn profiel lijkt te bepalen. Ik zoom in op de laatst geplaatste foto met Fabian, zoekend naar een teken, een veranderde blik, maar op zowel zijn gezicht als het mijne vind ik niets. Ik zie een plaatje dat net als alle andere perfect lijkt, zonder het te zijn. Met mijn duim verwijder ik de ene na de andere foto in een poging de pijnlijke sporen van het verleden uit te wissen.

2

De relaxte sfeer in het hostel in het hart van Bangkok, op een steenworp van de beroemde en beruchte Khao San Road, verdampst onmiddellijk bij het openen van de grote, massieve deur die als een baken fungeert tussen twee werelden die van elkaar verschillen als dag en nacht. Met beide handen duw ik tegen het dikke hout dat, ondersteund door een zacht piepend geluid, vrijwel onmiddellijk beweegt. Voet voor voet stap ik op mijn rode teenslippers over de drempel. Mijn handen verliezen hun grip op het hout en laten de deur los, waarop hij, begeleid door dat nog steeds piepende geluid, met een zucht terugvalt in het slot. Ik kijk naar de werkelijke grens tussen rust en chaos, die zo'n vijfhonderd meter verderop ligt en bereikbaar is via een smal kronkelpad. Steentjes kraken onder mijn slippers, de rubberen zolen klepperen tegen mijn voeten. Langzaamaan ontwakken mijn zintuigen.

Na een tiental passen registreren mijn oren stemmen in de verte. Ik hoor geschreeuw, gelach, getoeter en voorbijzovend verkeer. De geluiden klinken zacht en ver weg, maar worden bij iedere stap luider. Als door een schakelaar omgezet, registreert mijn neus plots de ene na de andere geur. Het aroma van kruidig eten, maar ook de geur van vuur en zuur afval dringen mijn neus binnen in een verwarrende melange die het ene moment lekker en het andere moment onverdraaglijk smerig is. Met mijn rechterhand knijp ik mijn neusvleugels stevig tegen elkaar in een poging mezelf te beschermen tegen de penetrante geur.

Van al mijn zintuigen krijgen mijn ogen de minste prikkels te verwerken. Ze zien slechts de achterkant van provisori-

sche marktkramen, die uit niet meer dan golfplaten, karton en andere ondefinieerbare stukken restafval bestaan en die door een blauw- of oranjeleurig plastic zeil bij elkaar worden gehouden. Op en naast het pad liggen enkele vertrapte blauwe bierblikjes. Een lichtrood plastic zakje vangt wind en hangt als een gestrande ballon in een tak. Van andere, niet meer herkenbare stukken afval op het zandpad blijft het een raadsel wat ze ooit waren; ze zijn onderdeel geworden van het geheel. Ik schud mijn hoofd terwijl ik verderloop. Hoe kan het dat zoveel mensen deze stad charmant vinden?

Hoe dicht ik de straat nader waarnaar ik onderweg ben, hoe harder de geluiden klinken. Het is alsof de volumeknop met iedere meter die ik afleg verder wordt opgedraaid tot uiteindelijk het maximale geluidsniveau behaald is. In gedachten tel ik de passen die ik nog te zetten heb. Negen, acht, zeven... Een afleidingsmanoeuvre die me rustig maakt en gefocust houdt, die geen ruimte overlaat voor gedachten over of ik mentaal voorbereid ben op de wereld die ik zo meteen binnenstap. Drie, twee, één...

Terwijl mijn ogen een poging doen de ontelbare beelden die op me af worden gevuld te verwerken, voel ik hoe ik in een fractie van een seconde de controle verlies. Ik begin te haperen, sta te wiebelen op mijn benen door het vat vol indrukken dat ineens is opengetrokken en over me heen dendert.

Mensen in alle soorten en maten komen van verschillende kanten op me af. Werkelijk iedereen beweegt, terwijl ik vastgenageld aan de grond sta. Alsof ik bevroren ben, even niet meer weet hoe ik mijn eigen lichaam moet besturen en ondertussen een paniekerige poging doe om een noodoplossing te bedenken die deze interne storing opheft.

Een lange, gespierde, blonde jongen botst bijna tegen me op in het voorbijgaan. Hij draagt een zwarte tanktop met op de borst een mediterende olifant met meerdere armen. Het hemd is gemaakt van een dunne stof, zit los om zijn lijf en lijkt te dansen op het ritme van zijn stappen. Net voordat zijn brede arm de mijne raakt, krijg ik mijn benen onder controle, zet een stap opzij en voorkom een aanvaring. *'Watch out, babe!'* Heel even legt hij zijn hand op mijn schouder, lacht en loopt door met dezelfde zelfverzekerde, grote stappen. Ik kijk hem gapend na, gefascineerd door zijn verschijning en de lichtheid waarmee hij zijn gigantische lijf moeiteloos door de straat stuurt. Ziet, hoort en ruikt hij alle impulsen die mij hier om de oren vliegen, me lamleggen en uit het veld slaan dan niet?

Omdat ik nog steeds geen idee heb hoe ik mee kan bewegen in deze overweldigende chaos, sta ik weer stil en dat blijkt een buitengewoon slecht idee te zijn. Weer word ik bijna omvergelopen. Deze keer door drie hard pratende mannen die een grote barbecue op wielen slepen. Net op tijd spring ik opzij, heb ik de tegenwoordigheid van geest om zelfs na te denken over de richting waarin ik me verplaats en voorkom zo de tweede bijna-botsing. *'Túúrlijk mag je erlangs, ja, ga maar, nee stoor je niet aan mij,'* zeg ik hardop terwijl ik geïrriteerd een handgebaar maak en me afvraag waarom ik de enige ben die in de problemen komt in deze krioelende menigte.

Honderden mensen hebben me inmiddels gepasseerd. Ze lopen kriskras door elkaar, zonder tegen elkaar op te botsen. Alsof zij allemaal een voor mij onzichtbaar pad volgen dat hen probleemloos door de volle straat loodst. Alsof ik niet meer dan een obstakel ben waar ze omheen manoeuvreren, net als de eenvoudige marktkramen, eetkarren, hennatatoeërders en

mannen met gedrogeerde slangen waarmee je op de foto kunt. Zeker vijf mensen hebben intussen gepolst of ik geïnteresseerd ben in een massage, een aantal vroeg of ik een taxi zocht, ik kreeg een bord met hennatattooëages onder mijn neus geduwd en iemand vroeg fluisterend of ik interesse had in vier verschillende soorten drugs.

De huid van voorbijgangers schuurt langs de mijne, vreemde vingers tikken op mijn schouder. Mijn hart bonst in mijn keel, angstweet loopt in dunne straaltjes over mijn rug. Ik voel me opgejaagd wild. Hoe viere mensen op een ontspannen manier vakantie in deze chaotische stad?

Ik buig af naar rechts en laat me meevoeren in de mensenmassa die als een rivier door de straat stroomt. Niet omdat ik weet wat ik aan het doen ben, maar om de eerder gemaakte fout niet te herhalen, om een poging te doen de cadans van de stad te voelen en me net als de rest probleemloos te bewegen.

Hoe komt het toch dat iedereen tegenwoordig in de ban is van een rugzakreis naar dit specifieke werelddeel? Tien jaar geleden was backpacken een manier van reizen voor vrije geesten en avonturiers. Geleidelijk aan veranderde dat. Alsmar meer vrienden begonnen erover te fantaseren, droomden van zo'n verre vakantie, stippelden een reisroute uit en boekten uiteindelijk een ticket. Ze vlogen naar Zuidoost-Azië voor een vakantie van een paar weken of maanden met in het ruim van het vliegtuig een volgepropte grote rugzak, sommigen van hen vertrokken zelfs voor onbepaalde tijd. Dolenthousiast kwamen ze terug, waardoor deze manier van reizen zich als een virus onder mijn vrienden verspreidde en het woord 'backpacken' steeds vaker klonk en daarmee iets heel normaal werd. Iets toegankelijk. Behalve voor mij dan, want ik hield voet bij stuk. Backpacken is niets voor mij. Punt.

Dat ik hier nu als een kip zonder kop rondzwerf door de smerige, ongestructureerde straten van Bangkok is op zijn zachtst gezegd ironisch. Research heb ik niet gedaan, een uitgestippelde route of een reisplan ontbreekt. En ook al ben ik hernaartoe gekomen met een rugzak op mijn rug, ik voel me verre van een avonturier. In plaats van vrij, voel ik me gevangen in mijn eigen lichaam. Ik onderga deze 'reis' simpelweg omdat het op dit moment voelt als de enige optie en ik luister naar de stem in mijn hoofd in de hoop dat ie binnenkort stopt met schreeuwen, langzaam naar de achtergrond verdwijnt en uiteindelijk niet meer hoorbaar is. In de tussentijd doe ik angstvallig een poging om positief verrast te worden door Bangkok. Om mijn scepsis over backpacken in Azië om te buigen, en om iets, al is het maar klein, te vinden wat ik kan omarmen naast het degelijke, fijne bed in mijn kakkerlakvrije hostel.

De eerste zijstraat die ik zie, sla ik in. Het grote voordeel van deze straat is dat er minder mensen lopen. Het nadeel is dat ik het voetgangersgebied heb verlaten en dat er naast mensen en eetkarren, ook auto's en scooters hun weg proberen te vinden. Ik volg de stoep en sta een moment stil bij een ronde plastic tafel met een verkleurde Lipton Ice Tea-parasol en drie krukjes. De verwachte botsing met gehaaste voetgangers blijft uit. Tevreden kijk ik om me heen. Pas als een kleine man met een papier in zijn hand enthousiast naar me begint te zwaaien en op me afloopt, begrijp ik dat hij de eigenaar is van de ronde tafel met zonnewering, en dat deze eenzame tafel zijn terras vormt.

'Hello!' roept hij terwijl hij enthousiast van zijn ene op zijn andere been springt. 'Ik...', hij priemt met zijn wijsvinger in zijn borst om aan te geven dat hij het over zichzelf heeft, 'heeb...'

Er is geen spoor van onzekerheid te bekennen in zijn hou-

ding. Met een gerechte rug staat hij tegenover me. Gebiologeerd kijk ik naar hem terwijl hij op zijn vingers de drankjes die hij verkoopt opsomt.

‘Coca-Cola.’

Niet alleen zijn terras bestaat uit minder tafels en zitplekken dan dat van een gemiddelde snackbar, ook zijn mond is gevuld met een geringe hoeveelheid tanden.

‘Soda.’

Ik tel er vier. In de bovenste rij is er nog maar één te vinden, een grote, scheve voortand. Op de onderste rij pronken er drie, waarvan de twee die naast elkaar staan een soort muurtje vormen en de derde als een eiland aan de linkerkant prijkt.

‘Ice Tea.’

Met open mond staar ik van het karige terras naar de praktisch tandloze mond van de meneer die een laatste frisdrankmerk noemt.

‘Fanta.’

Hij zet zijn handen in zijn zij en kijkt me verwachtingsvol aan. Ach ja, waarom ook niet?

‘Ja, lekker.’

Uit de blauw-witte koelbox die hij me voorhoudt, kies ik een lauw blikje cola dat drijft in water dat uren geleden waarschijnlijk ijs was. De man lijkt de gelukkigste persoon op de wereld, lacht zijn vier tanden bloot en steekt zijn duim op. Tot wel vijf keer toe schreeuwt hij iets onverstaanbaars tegen zijn buurman, waarna ze hard beginnen te schateren. Word ik nou toe- of uitgelachen? Een beetje nerveus lach ik mee, geef hem het bedrag dat hij met behulp van zijn vingers aangeeft en neem plaats op een harde kruk waarop ik al wiebelend met mijn billen een comfortabele houding probeer te vinden.

Wanneer ik het blikje cola opentrek en gefascineerd kijk naar het toeterende verkeer dat in deze smalle straat stapvoets langs elkaar heenrijdt, verschijnt de man weer in mijn gezichtsveld.

‘Sigaretten?’ De geboren zakenman haalt een heuptasje vol met sigarettenpakjes tevoorschijn.

Mijn ogen scannen de verschillende merken en zoeken naar de vertrouwde witzilveren verpakking die ik tijdens mijn tienerjaren en studententijd met enige regelmaat kocht. Ook al heb ik in geen jaren gerookt en vind ik het een nutteloze, ongezonde gewoonte, mijn rechterhand beweegt naar het heuptasje en omklemt een pakje Marlboro Light. Voor ik het weet, ligt het pakje voor me op tafel en haal ik weer een paar biljetten uit mijn zak, die ik hem zonder blikken of blozen overhandig. De lach op zijn gezicht wordt alsmaar breder. Zijn ogen beginnen te fonkelen en zijn benen trappen op een nog enthousiastere manier dan tijdens zijn eerste verkooppraatje. Met mijn handen maak ik het gebaar van een aansteker, waarmee ik zonder woorden vraag of hij ook vuur verkoopt. Een kreet ontsnapt uit zijn mond. Hij graait in zijn broekzak die eindeloos diep lijkt. Zijn hand en complete onderarm verdwijnen in de stof en komen kort daarna weer tevoorschijn met twee felgekleurde aanstekers.

‘Perfect!’ zeg ik.

Ik pak het neonroze exemplaar uit zijn handpalm en leg een bankbiljet in de plaats. Met rechte rug loopt hij terug naar zijn stoel die een meter of tien van mijn kruk verwijderd is. Hij grijnst en steekt zijn hand naar me op. Is hij gewoon extreem goedgegemust vandaag of is hij in zijn nopjes omdat ik genadeloos hard ben afgezet en hij de rest van de dag niets meer hoeft te doen doordat hij genoeg geld heeft verdiend aan mij?

Wat maakt het ook uit. Ik sla mijn benen over elkaar, wikkel het folie van het pakje en tover er een lange sigaret uit. Ik steek het filter tussen mijn lippen en duw de sigaret vervolgens in de vlam die het felroze apparaatje in mijn hand produceert. Voorzichtig neem ik een eerste haal. Onmiddellijk word ik licht in mijn hoofd. Verbazingwekkend genoeg begin ik niet te hoesten als mijn longen zich vullen met de kankerverwekkende stoffen, maar voel ik iets wat met een beetje verbeelding op ontspanning lijkt. Zonder zelf al te veel te bewegen, observeer ik de wereld waarin ik ben beland. Ik zie hele gezinnen op scooters, mensen die koelkasten of kippen vervoeren op eenzelfde soort voertuig, toeterende taxi's, vrolijk gekleurde tuktuks, een enkele fietser, kleine vrachtwagens met uitlaten die gitzwarte rook produceren en een ineens opduikende verkeersregelaar met een agressief klinkende fluit. Ieder trekje dat ik neem, maakt me een klein beetje rustiger. Mijn schouders zakken, mijn ademhaling wordt dieper. Langzaam zak ik weg in een dagdroom waarin mijn gedachten als vanzelf teruggaan naar de afgelopen zestig uur.

3

Drie dagen geleden

Met een brok in mijn keel en met lood in mijn schoenen loop ik naar de voordeur van het huis waar ik de afgelopen jaren zo fijn heb gewoond. Met een gevulde, gloednieuwe backpack op mijn rug sta ik op het punt afscheid te nemen van de plek die zo'n belangrijk onderdeel was van het ogenschijnlijk perfecte leven dat ik samen met Fabian leidde. Het leven dat we onbevangen en gegrepen door liefde zo snel als we konden opbouwden, zonder aandacht te besteden aan de fundering, aan de basis. Die bleek later niet stevig genoeg, waardoor we ons leven zo snel als we het destijds in de steigers zetten, zagen instorten als een kaartenhuis.

Ik draai me nog een keer om, laat mijn ogen glijden door de woonkamer die er zo kaal uitziet zonder het mahoniekastje naast de bank waarop mijn lp-speler stond, de mosgroene fauteuil en zonder de grote witte, keramieken vaas voor het raam. De fotolijstjes in de hal vormen de laatste sporen van wat er ooit was. Heel bewust kijk ik nog eens naar de groepsfoto met vrienden, gemaakt in de Breedstraat op de vrijmarkt tijdens Koningsnacht. Ik bekijk de foto waarop ik in de armen van Fabian hang tijdens onze roadtrip langs de Amerikaanse oostkust, en kijk dan naar een van de eerste foto's die we maakten tijdens onze derde of vierde date bij het inmiddels niet meer bestaande bruine café aan de Oudegracht. De brok in mijn keel wordt alsmaar groter, maar hoe graag ik ook een traan zou willen laten, het lukt niet. In plaats daarvan voel ik mijn